

IZBIRA TRAJNIC ZA EKOLOŠKI VRT

V vrtu trajnice brez velikih težav gojimo na ekološki način. Pri tem je res že od vsega začetka potrebno delo prav zastaviti in pri sebi razčistiti, kaj sploh pričakujemo od vrta. Ob tem sploh ni res, da mora vrt delovati na pol divje, zapleveljen in neurejen. Lahko ga oblikujemo po svojih željah kar se barvnih kompozicij tiče in tudi strukturo cvetja in listja lahko dosežemo zelo raznoliko ali pa zelo umirjeno, kot nam je pač všeč. Le pri izboru vrst in sort ter pri izbiri načina vzgoje sadik trajnic moramo zavestno izbirati tiste, ki so za tak način vzgoje primerne.

Izbor vrst in sort trajnic za ekološki vrt je drugačen od tistega, ki ga je mogoče gojiti le s pomočjo sodobnih vrtnarskih pomagal – kemičnih gnojil in zaščitnih sredstev.

Tudi ekološko vzgojene sadike trajnic so lahko zelo atraktivne.

To je primer zelo lepe, a tudi na bolezni zelo občutljive novejše sorte trajnice.

trajnice za pričakovan razvoj potrebujejo veliko kemije in veliko nege, sicer se izkažejo dokaj klavrno in kaj hitro odmrejo.

Veliko je na trgu novejših sort trajnic, ki jih vrtnarske in hkrati kemične multinacionalke vedno znova in znova vzgajajo in pošiljajo na vrtnarski trg kot izjemno bogato cvetoče, hitro se razvijajoče in torej za vrtnarje ekonomsko zanimive in za kupce kot 'novitete neprecenljivih vrednosti in torej nujne'. Takšne trajnice se v velikih vrtnarijah seveda vzgajajo pod budnim očesom strokovnjakov za visoke vrtnarske tehnologije. Manjšim vrtnarijam pa giganti ponudijo mlade rastline, vse kemične pomočnike in seveda navodila, kako z njimi ravnati, da bodo dale želeni rezultat. Med njimi jih je kar precej takih, ki jih je možno tempirati, da bodo cvetele določen letni čas oziroma še bolj natančno vnaprej določeni termin. Vsa potrebna navodila in pomagala so v verigi dobaviteljev mladih rastlin za nadaljnjo vzgojo dosegljiva vsakomur, ki jih želi kupiti in dalje ponuditi lokalnemu trgu. Žal velikokrat takšne

Trajnice se v ekološkem vrtu med seboj lahko družijo tudi na podoben način kot v naravi.

Za vrt, ki ga želimo negovati ekološko, so primerne tiste vrste in sorte trajnic, ki nimajo posebnih zahtev in so torej prilagojene naravnemu načinu vzgoje. Med njimi je veliko takšnih, ki izhajajo iz narave, naše ali pa od kje drugje po svetu, kjer so klimatski pogoji podobni našim. Že davno se je v Evropi uveljavilo veliko trajnic, ki izvirajo iz Azije in Amerike ter mnogo manj takšnih, ki so doma v nekaterih predelih Afrike, Avstralije in Nove Zelandije. Rastline v naravi so se pač skozi zelo dolgo obdobje prilagajale na določene komponente klime, v kateri rastejo. In prenašamo jih lahko drugam le, če se klima novega domovanja vsaj v bistvenih lastnostih ne razlikuje preveč od njihove domovine. Nekatere trajnice so sicer zelo prilagodljive, zato so že v naravi zelo

razširjene, po vrtovih pa tudi.

Veliko pa je trpežnih sort trajnic nastalo v vrtnarstvu tudi z mutacijami in z odbiro, pa tudi s pretežno naravnim križanjem in še vedno nastajajo. Takšne je še vedno, oziroma znova spet možno po vrtovih gojiti popolnoma ekološko in brez uporabe kemije.

Pri izbiri primernih sadik trajnic za ekološki vrt pa je seveda najpomembnejša tehnologija njihove vzgoje. Nič ne pomaga trpežna sorta, če pa je sadika bila vzgojena s tehnologijo, ki jo je pomehkužila. Takšna sadika bo tudi v ekološkem vrtu potrebovala kar nekaj časa za životarjenje in počasno prilagajanje na nove življenske pogoje, če bo sploh preživela. Za ekološki vrt morajo sadike trajnic biti vzgojene ekološko, da bodo hitro startale in se razvile v normalnem času. Pri tem moramo seveda svoja pričakovanja prilagoditi lastnostim posameznih vrst in sort trajnic. Nekatere so v razvoju zelo hitre, druge počasnejše.

Ko se torej odločamo, da bomo v domačem vrtu močno zmanjšali ali celo opustili kemijo, moramo torej veliko pozornosti posvetiti tudi izbiri vrst in sort trajnic ter načinu vzgoje njihovih sadik.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.